

ENERGINET

Energinet
Tonne Kjærsvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

Dato:
14. februar 2022

Forfatter:
XJRL/AEB

VURDERING AF MILJØKONSEKVENSRAPPORTEN FOR BALTIC PIPE LANDANLÆG PÅ BAGGRUND AF HØRINGSUDGAVEN AF VANDOMRÅDEPLANER 2021-2027

1. Baggrund

Energinet har udarbejdet en revideret miljøkonsekvensrapport for Baltic Pipe projektet på land som følge af Natur- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 31. maj 2021. Miljøstyrelsen indledte den 2. offentlige høring af den reviderede miljøkonsekvensrapport d. 21. december 2021. Den 22. december indledtes høringen af forslag til de nye vandområdeplaner for 2021-2027.

Der er i miljøkonsekvensrapporten gennemført vurderinger af potentielt påvirkede vandforekomster inden for forekomststyperne grundvand, kystvande, vandløb og søer. Vurderingerne er gennemført på baggrund af det på vurderingstidspunktet nyeste datagrundlag. For grundvand og kystvande er vurderingerne baseret på MiljøGIS for marine og grundvands tilstandsdata juli 2021 og for vandløb og søer på basisanalysen for vandområdeplaner 2021-2027 og på MiljøGIS for basisanalyse for vandområdeplaner 2021-2027.

Da der samtidigt med starten på den offentlige høring af miljøkonsekvensrapporten blev udgivet et opdateret datagrundlag for vandområdeplanerne, har Miljøstyrelsen bedt Energinet om at vurdere, om de nye planer giver anledning til ændringer af vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten.

Dette notat redegør for ændringer i det datagrundlag, der lå til grund for miljøkonsekvensrapportens vurderinger, og vurderer om konstaterede ændringer giver anledning til ændringer af vurderinger eller konklusioner i miljøkonsekvensrapporten for Baltic Pipe på land.

2. Gennemgang af vandforekomster og vurdering af ændringer i datagrundlaget

Notatet gennemgår de fire vandforekomsttyper (grundvand, kystvand, søer og vandløb) og vurderer om eventuelle ændringer giver anledning til ændrede vurderinger eller konklusioner i miljøkonsekvensrapporten (MKR).

Gennemgangen af vandforekomster kan ses i Excel-filen: "Ændret datagrundlag i Vandområdeplaner 2021-2027 ifht MKR for BP.xlsx", som er vedlagt dette notat. Excel-filen viser (med sort skrift) det grundlag, der ligger til grund for miljøkonsekvensrapportens vurderinger. Data stammer fra og er magen til de tabeller, som er vist i miljøkonsekvensrapporten.

Excel-filen viser (med rød skrift), hvor data har ændret sig. De "røde" data stammer fra en gennemgang af høringsmaterialet til vandområdeplaner 2021-2027, og markeres røde når de er ændret, sammenlignet med de data, der blev benyttet i miljøkonsekvensrapporten. Ændringerne, dvs. de røde data, beskrives nærmere i afsnittene om de enkelte vandforekomsttyper.

I forbindelse med gennemgangen af vandområdeplanerne 2021-2027 er det samtidigt undersøgt, om der er helt nye udpegede vandforekomster, som ikke fremgik af det materiale, som blev benyttet til vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten. Det kunne konstateres, at der ikke er udpeget nye vandforekomster.

2.1 Grundvand

Baltic Pipe anlægsarbejdet berører 79 grundvandsforekomster (41 terrænnære, 13 regionale og 25 dybe grundvandsforekomster). Flere af de udpegede grundvandsforekomster er også udpeget som drikkevandsforekomster. For 9 grundvandsforekomster (som også er udpeget som drikkevandsforekomster) var det i MiljøGIS for marine og grundvands tilstandsdata juli 2021 angivet, at årsagen til ringe kemisk tilstand for forekomsten og manglende målopfyldelse var "Påvirkning af drikkevand". I de nye forslag til vandområdeplaner er årsagen til den ringe kemiske tilstand og påvirkning af drikkevand og til manglende målopfyldelse blevet detaljeret. For de 9 grundvandsforekomster er årsagen til den manglende målopfyldelse "pesticider". Derudover er der én enkelt grundvandsforekomst, hvor det tidligere var angivet, at den ringe kemiske tilstand og den manglende målopfyldelse skyldes "pesticider" og "påvirkning af drikkevand" er det tillige oplyst at årsagen også skyldes "chlorerede opløsningsmidler".

Disse 10 grundvandsforekomster (der samtidigt er drikkevandsforekomster), hvor der i de nye forslag til vandområdeplaner er foretaget en ændring i detaljeringen af årsagen til ringe tilstand, tilhører regionale (5 stk.) og dybe (5 stk.) grundvandsforekomster.

Det vurderes i miljøkonsekvensrapporten, at grundvand fra tørholdelse af ledningsgraven i de fleste tilfælde nedsives lokalt på nærliggende landbrugsjord til samme magasin (og grundvandsforekomst), som det blev fjernet fra. Dette er fortsat tilfældet, at oppumpet vand nedsives til samme magasin, og vandkvaliteten påvirkes derfor ikke. De udførte vurderinger i miljøkonsekvensrapporten er derfor fortsat gældende.

Specifikt gælder for den regionale grundvandsforekomst DK113_dkmf_1344_ks, at det i det opdaterede grundlag er oplyst, at grundvandsforekomsten ud over "pesticider" og "påvirkning af drikkevand" også er i ringe tilstand og dermed manglende målopfyldelse som følge af "chlorerede opløsningsmidler".

Baltic Pipes linjeføring krydser en V2-kortlagt lokalitet inden for ovenstående grundvandsforekomst. Lokaliteten er passeret i 2021 og håndtering af jord og forholdene i forbindelse med passagen er beskrevet og vurderet i miljøkonsekvensrapporten som følger: "Opgravet jord er efter aftale med Odense Kommune lagt tilbage omkring rørledningen på samme sted, som det blev gravet op. Grundvandsspejlet er truffet 7,8 m u.t. Der var derfor ikke brug for midlertidigt tørholdes. På denne baggrund vurderes der hverken at være en påvirkning af den kemiske eller kvantitative tilstand af områdets grundvandsforekomster, som følge af anlægsarbejdet." Denne vurdering fastholdes, da grundvandet ikke påvirkes som følge af anlægsarbejderne, og det vurderes fortsat at projektet ikke giver anledning til at grundvandsforekomstens miljøtilstand forringes eller giver anledning til risiko for at de fastsatte miljømål ikke kan opnås.

Der er to steder, hvor grundvand ikke nedsives lokalt, men udledes til overfladevandforekomster efter udledningstilladelse fra den respektive kommune:

Der skal bortledes større mængder grundvand ved Spidshøj Sø og ved Drabæk Mølleå i Kolding Kommune. På disse to lokaliteter sker tørholdelsen af ledningsgraven ved bortpumpning fra de helt terrænnære magasiner, der i henhold til miljøkonsekvensrapporten ikke vurderes at tilhøre de regionale og dybe grundvandsforekomster i området. De udførte vurderinger er derfor fortsat gældende, da ændringerne (i de nye forslag til vandområdeplaner) kun omfatter regionale og dybe grundvandsforekomster.

2.2 Kystvande

Der er ikke ændringer i de nye forslag til vandområdeplaner 2021-2027 i forhold til det datagrundlag, der blev benyttet til miljøkonsekvensrapporten. Der er derfor ikke behov for ændrede vurderinger.

2.3 Søer

Aarhus Universitet har udviklet et indeks for bunddyr og fytobenthos (alger, der vokser på sten og planter), der er inddraget som nye biologiske kvalitetselementer ved klassificering af økologisk tilstand. Indekset for fytobenthos indgår sammen med indekset for undervandsplanter, som det kombinerede indeks, anden akvatisk flora. Derudover er de fysiske-kemiske kvalitetselementer fosfor, kvælstof, sigtddybde og iltmætning inddraget som understøttende kvalitetselementer for de biologiske kvalitetselementer i alle søer.

Det er kun Spidshøj Sø i Kolding kommune, som er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten. Tilstanden for Spidshøj Sø er både i basisanalysen og i de nye forslag til vandområdeplaner angivet som ukendt for samtlige kvalitetselementer.

Spidshøj Sø er i miljøkonsekvensrapporten beskrevet som en til- og afløbsfri sø, som derfor vurderes at være grundvandsfødt. Dette er i overensstemmelse med de analyser af grundvand og søvand, som er foretaget af projektet, der viser ens niveauer for N, P og Fe. Projektet påvirker Spidshøj Sø ved en udledning af oppumpet grundvand fra ledningsgraven til søen, men da kvaliteten af grundvand og søvand svarer til hinanden, er det vurderet, at udledningen af grundvand til søen ikke forringer muligheden for at opnå målsætningen om god økologisk og god kemisk tilstand. Denne vurdering ændres ikke som følge af de nye kvalitetselementer, der er introduceret med de nye forslag til vandområdeplaner.

2.4 Vandløb

Baltic Pipe krydser 53 vandløb, som er udpeget i vandområdeplanerne.

De nye forslag til vandområdeplaner for 2021-2027 introducerer et nyt kvalitetselement for vandløb, som hverken indgik i vandområdeplanerne 2015-2021 eller i basisanalysen 2021-2027. Der er tale om tilstanden for bundlevende alger (fykobenthos). Aarhus Universitet har udviklet et indeks for fykobenthos (alger, der vokser på sten og planter), der er inddraget som nyt økologisk kvalitetselement ved klassificering af økologisk tilstand. Det nye kvalitetselement påvirkes især af koncentrationen af PO₄-P, alkalinitet og dernæst graden af organisk belastning. Kun 5 af de 53 vandløb, som er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten, er vurderet i forhold til fykobenthos i de nye forslag til vandområdeplaner. De øvrige 48 vandløb har tilstanden "ukendt".

Baltic Pipe projektets påvirkning af vandløb sker som følge af krydsninger, hvor vandløb gennemgraves. Projektet påvirker ikke vandløb i form af direkte udledninger, på nær Drabæk Mølleå i Kolding Kommune der gennemgås neden for. Projektets påvirkning består primært af den konkrete fysiske påvirkning på krydsningsstedet og i et begrænset omfang af sedimentspild i forbindelse med krydsninger. Projektets påvirkninger afværges ved en række tiltag, som er nærmere beskrevet i miljøkonsekvensrapporten og i de tilladelser, som de respektive vandløbsmyndigheder har meddelt projektet. Det vurderes, at det nye økologiske kvalitetselement, fykobenthos, ikke ændrer på de vurderinger, der er foretaget i miljøkonsekvensrapporten, da krydsningerne ikke vurderes at give anledning til en væsentlig ændring af de parametre, som påvirker kvalitetselementet "fykobenthos".

Jævnfør excel-arket, viser en gennemgang af de vandløb, der er vurderet i miljøkonsekvensrapporten, at der er 7 vandløb, hvor der er sket ændringer af tilstandsklassen. De 7 vandløb samt Drabæk Mølleå gennemgås neden for.

2.4.1 Rolfsø kanal og Fiddestrøm (o3076), Varde Kommune

Vandløbet er krydset med åben udgravning og overpumpning i en uge efter tilladelse fra Varde Kommune. Vandløbets samlede økologiske potentiale er skiftet fra moderat til dårlig, som følge af tilstandsvurderingen for bentiske invertebrater, der er ændret fra moderat til dårlig. Kvalitetselementet fykobenthos er ukendt.

Påvirkningen af vandløbet er begrænset til den to meter brede krydsningslokalitet samt en række afværge tiltag, der er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten. Det vurderes, at miljøkonsekvensrapportens vurderinger ikke ændres som følge af ændringen i tilstandsklasse for benthiske invertebrater, og at projektet fortsat ikke har forringet muligheden for at opnå målsætningen om god økologisk og god kemisk tilstand.

2.4.2 Drabæk Mølleå (o4530_a), Kolding Kommune

Drabæk Mølleå krydses med opgravningsfri metode, og vandløbet påvirkes ikke af selve krydsningen. I forbindelse med anlægsarbejderne vil der blive udledt grundvand fra ledningsgraven til Drabæk Mølleå efter tilladelse fra Kolding Kommune. Udledningen er vurderet i miljøkonsekvensrapporten.

Det nye kvalitetselement for vandløb "fyto-benthos" er for Drabæk Mølleå vurderet til ukendt. De øvrige kvalitetselementer er uændrede.

Udførte analyser viser, at det grundvand, der udledes til vandløbet, har et niveau for N, P og Fe, der svarer til indholdet i vandløbet. Dette er i god overensstemmelse med de hydrogeologiske vurderinger af området, der peger på at der sker en udveksling af vand mellem vandløbet og de omkringliggende terrænnære grundvandsmagasiner.

Det nye kvalitetselement, fyto-benthos, vurderes af Århus Universitet især at blive påvirket af fosfor og af øgede mængder organisk materiale. Da fosforniveauerne for det udledte vand svarer til niveauerne i åen, og da der ikke optræder organisk materiale i det udledte grundvand, vurderes udledningen af grundvand til Drabæk Mølleå ikke at påvirke det nye kvalitetselement. Ændringen i de nye forslag til vandområdeplaner giver derfor ikke anledning til ændringer af vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten.

2.4.3 Brænde Å (o10388_b_x) Middelfart Kommune

De nye forslag til vandområdeplaner 2021-2027 opdaterer den kemiske tilstand for Brænde Å fra "ukendt" til "ikke-god".

Brænde Å underbores med en styret underboring, og miljøkonsekvensrapportens vurderinger ændres ikke af ændringen for kemisk tilstand i de nye forslag til vandområdeplaner.

2.4.4 Afløb fra Ørsted Grave (o1868), Assens Kommune)

Vandløbet er krydset med åben udgravning og overpumpning eller rørlægning efter tilladelse fra Assens Kommune. Vandløbets samlede økologiske potentiale er skiftet fra moderat til ringe, som følge af tilstandsvurderingen for benthiske invertebrater, der er ændret fra moderat til ringe. Kvalitetselementet fyto-benthos er ukendt.

Påvirkningen af vandløbet er begrænset til den op til 6 meter brede krydsningslokalitet samt en række afværgetiltag, der er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten. Det vurderes, at miljøkon-

sekvensrapportens vurderinger ikke ændres som følge af ændringen i tilstandsklasse for bentske invertebrater, og at projektet fortsat ikke har forringet muligheden for at opnå målsætningen om god økologisk og god kemisk tilstand i vandløbet.

2.4.5 Krummerup Mejerirende (o1856_x), Næstved Kommune

Vandløbet er krydset med åben udgravning og overpumpning i en uge efter tilladelse fra Næstved Kommune. Vandløbets samlede økologiske potentiale er skiftet fra maksimalt til godt, som følge af tilstandsvurderingen for bentske invertebrater, der er ændret fra maksimalt til godt. Kvalitetsselementet fytobenthos er ukendt.

Påvirkningen af vandløbet er begrænset til den 6 meter brede krydsningslokalitet samt en række afværgetiltag, der er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten. Det vurderes, at miljøkonsekvensrapportens vurderinger ikke ændres som følge af ændringen i tilstandsklasse for bentske invertebrater, og at projektet fortsat ikke har forringet muligheden for at opnå målsætningen om god økologisk og god kemisk tilstand i vandløbet.

2.4.6 Nedre Suså (o8990_a), Næstved Kommune

De nye forslag til vandområdeplaner 2021-2027 opdaterer den kemiske tilstand for Nedre Suså fra "ukendt" til "god".

Nedre Suså er underboret med en styret underboring, og miljøkonsekvensrapportens vurderinger ændres ikke af ændringen for kemisk tilstand i de nye forslag til vandområdeplaner.

2.4.7 Åside Vandløb (o3731), Næstved Kommune

De nye forslag til vandområdeplaner 2021-2027 opdaterer den samlede økologiske tilstand for Åside Vandløb fra "moderat" til "god", som følge af tilstandsvurderingen for bentske invertebrater, der er ændret fra moderat til god.

Vandløbet krydses med en opgravningsfri metode, og vandløbet påvirkes ikke af selve krydsningen. Miljøkonsekvensrapportens vurderinger ændres ikke af ændringen for tilstanden for bentske invertebrater i de nye forslag til vandområdeplaner, fordi krydsningsmetoden ikke er relateret til dette kvalitetsselement

2.4.8 Brødebæk (o_3904_b), Næstved Kommune

De nye forslag til vandområdeplaner 2021-2027 opdaterer den samlede økologiske tilstand for Brødebæk fra "høj" til "god", som følge af den nye tilstandsvurdering for fytobenthos, der er vurderet til god.

Vandløbet krydses med en opgravningsfri metode, og vandløbet påvirkes ikke af selve krydsningen. Miljøkonsekvensrapportens vurderinger ændres ikke af ændringen for tilstanden for bentske invertebrater i de nye forslag til vandområdeplaner, fordi krydsningsmetoden ikke kan relateres til dette kvalitetsselement.

3. Konklusion

Med baggrund i ovenstående gennemgang og redegørelse finder Energinet ikke at der er ændringer i de nye forslag til vandområdeplaner 2021-2027 i forhold til det datagrundlag, der blev benyttet til miljøkonsekvensrapporten for vandforekomsterne grundvand, kystvande, søer og vandløb, som ændrer på vurderinger i miljøkonsekvensrapporten.